

(กสม.แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 7/2565)

**กสม. แนะนำ สดช. กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างเคร่งครัด
หลังมีผู้ร้องอุทธรณ์ทรัพย์สินและไม่คืนกว่า 14 ปี**
**- ขงกรมโรงงานอุตสาหกรรม แก้อักระเบียบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
หลังชาวสตูลร้องไม่ทราบข้อมูลขอตั้งโรงงานแอสฟัลต์ติกคอนกรีตในพื้นที่**

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายสันต์ ภัยหลีกลี้ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายชนินทร์ เกตุปราชญ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ครั้งที่ 7/2565 โดยมีวาระสำคัญ ดังนี้

**1. กสม. มีข้อเสนอแนะต่อ สดช. กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดปฏิบัติตามระเบียบในการรักษาทรัพย์สิน
ของกลางในคดีอาญาอย่างเคร่งครัด หลังมีผู้ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินและไม่คืนกว่า 14 ปี**

เมื่อเดือนกันยายน 2564 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ต้องขังรายหนึ่ง ซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลาง เขabin จังหวัดราชบุรี กล่าวอ้างว่า เมื่อเดือนธันวาคม 2549 ตนถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จับกุมในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยึดทรัพย์สินไว้เป็นของกลางในคดีอาญาหลายรายการ เช่น สร้อยคอทองคำ แหวนทองคำ พระเลี่ยมทอง สมุดบัญชีเงินฝาก สมุดคู่มือจดทะเบียนรถ และอาวุธปืนสั้น ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ริบทรัพย์สินดังกล่าว และผู้ร้องได้ติดต่อขอรับคืนทรัพย์สินแล้วหลายครั้ง แต่ยังไม่ได้รับคืน จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 7/2565 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565 ได้พิจารณาคำร้องและข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายแล้วเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) มีหนังสือตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2550 ถึงผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรนครชัยศรี แจ้งผลการตรวจสอบรายการทรัพย์สินของผู้ร้องที่ถูกจับกุม โดยระบุยังไม่พบเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงไม่มีคำสั่งให้ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ร้อง ประกอบกับศาลฎีกามีคำพิพากษาเมื่อเดือนตุลาคม 2553 ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้ร้อง ผู้ร้องจึงได้ให้ญาติติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรนครชัยศรี เพื่อขอรับคืนทรัพย์สินแล้วหลายครั้ง แต่ทรัพย์สินดังกล่าวได้สูญหายไป ซึ่งในภายหลังเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ขอชดเชยค่าเสียหายบางรายการเป็นเงินจำนวน 160,000 บาท แต่มีทรัพย์สินบางรายการ คือ สมุดคู่มือจดทะเบียนรถ ที่ผู้ร้องยังไม่ได้รับคืนด้วย

เรื่องนี้ กสม. เห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ถูกร้องไม่ได้รับดำเนินการส่งคืนทรัพย์สินให้แก่ผู้ร้องภายในเวลาอันควร และต้องให้ผู้ร้องติดตามทวงถามและร้องเรียนต่อหน่วยงานอื่น ๆ จึงยอมขอชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้อง แต่ก็เป็นการชดเชยค่าเสียหายภายหลังจากที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อ กสม. เพื่อขอให้ตรวจสอบ

และเป็นระยะเวลากว่า 14 ปี นับแต่วันที่สำนักงาน ป.ป.ส. มีคำสั่งไม่ตรวจสอบทรัพย์สิน รวมทั้งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คืนรายการทรัพย์สินแก่ผู้ร้องด้วย การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และส่งผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน เป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้ร้องสูญหาย อันเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 85 และไม่เป็นไปตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 15 บทที่ 1 ข้อ 415 ที่กำหนดไว้

กสม. เห็นว่า กรณีดังกล่าวนี้ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องจึงมีมติให้เสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) โดยให้ สตช. ตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้ร้องสูญหาย และกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดทั่วประเทศที่มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ของกลางในคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเป็นของกลางในคดีอาญา พร้อมกันนี้ ให้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) เพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจต่อไปด้วย

2. กสม. แนะนำโรงงานอุตสาหกรรม แก้ไขระเบียบรับฟังความคิดเห็นของประชาชนประกอบการออกใบอนุญาตโรงงาน หลังชาวสตูลร้องไม่ทราบข้อมูลการขอตั้งโรงงานแอสฟัลต์ติกคอนกรีตในพื้นที่

ตามที่ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนเมื่อเดือนกันยายน 2564 จากผู้ร้องซึ่งกล่าวอ้างว่า บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานผลิตแอสฟัลต์ติกคอนกรีตต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล ในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลแปะ-ระ อำเภอกาบัง จังหวัดสตูล และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล ผู้ถูกร้อง ได้ปิดประกาศรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาเกี่ยวกับโรงงานของบริษัทดังกล่าว ซึ่งครบกำหนดรับฟังความคิดเห็นในวันที่ 13 สิงหาคม 2564 แต่ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงกลับไม่เคยรับทราบเรื่องมาก่อน เพิ่งมาทราบเรื่องจากเอกสารการประชุมของอำเภอกาบังเมื่อใกล้ครบกำหนดระยะเวลาเพียงไม่กี่วัน ประชาชนจึงได้ร่วมกันคัดค้าน เนื่องจากหากอนุญาตให้มีการประกอบกิจการ โรงงานอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ สุขภาพอนามัย และวิถีชีวิตของประชาชน ที่ทำการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งบริษัทได้ดำเนินการปรับพื้นที่และถมดินสูงผิดปกติโดยที่ไม่มีการประเมินผลกระทบและอาจปิดกั้นทางน้ำสาธารณะ ผู้ร้องเห็นว่าการปิดประกาศรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการ โรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากไม่มีการให้ข้อมูลและไม่ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 6/2565 เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2565 ได้พิจารณาคำร้องและข้อเท็จจริงจากทุกฝ่ายรับฟังได้ว่า สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล ผู้ถูกร้อง ได้ออกประกาศรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2564 และได้ปิดประกาศ ณ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล รวมทั้งมีหนังสือส่งประกาศดังกล่าว ไปปิดยังอำเภอท่าแพ องค์การบริหารส่วนตำบลแปะ-ระ และสถานที่ขออนุญาตตั้งโรงงาน โดยผู้ถูกร้องไม่ได้ติดตามว่าหน่วยงานดังกล่าวปิดประกาศรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครบทุกแห่งและครบระยะเวลาปิดประกาศหรือไม่ ดังนั้น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ดำเนินการโดยผู้ถูกร้องจึงไม่เป็นไปตาม ขั้นตอนและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และไม่สอดคล้องกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน กสม. จึงเห็นว่าการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแอสฟัลต์ติก คอนกรีตของบริษัท มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องและชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบ

ในการนี้ เพื่อให้สิทธิของบุคคลและชุมชนได้รับการคุ้มครองตามมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กสม. จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้

(1) กำหนดวิธีปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินการสำหรับหน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่จะตั้งโรงงานหรือประกอบกิจการโรงงานเกี่ยวกับการติดตามการปิดประกาศรับฟังและผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไปยังหน่วยงานสถานที่ปิดประกาศตามที่กฎหมายกำหนด โดยมุ่งเน้นให้ดำเนินการปิดประกาศให้ถูกต้องครบถ้วนตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด อันเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

(2) พิจารณาปรับแก้ไขระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการพิจารณาออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการโรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานและใบอนุญาตขยายโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยนอกจากกำหนดให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่จะตั้งโรงงานดำเนินการปิดประกาศเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโรงงานแล้ว ควรกำหนดให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ รวมทั้งแสดงความคิดเห็น ข้อห่วงกังวล และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ยื่นคำขอประกอบกิจการกับประชาชนได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

24 กุมภาพันธ์ 2565